

INTRODUCERE

Prezenta lucrare este destinată tuturor celor ce urmăresc să se exprime în conformitate cu normele lingvistice și literare actuale, în scris și oral.

Se adresează cu precădere studenților din anii I, II, III, de la facultățile de profil filologic, ce doresc să devină specialiști în limba română contemporană, utilizatori performanți ai limbii materne.

Obiectul principal al acestui volum îl constituie prezentarea și aplicarea detaliată și coerentă a regulilor ortografiei oficiale actuale, a normelor de ortoepie și morfologie consacrate prin uzul literar.

Regulile sunt prezentate conform DOOM2, cu exemplificări selectate atât din limba literară standard, cât și din limbajul comun.

În finalul lucrării, am extras câteva dintre cele mai frecvente greșeli întâlnite atât în scris, cât și în pronunțare, consemnate în limbajul comun.

Concepută ca un instrument de lucru, mic ghid normativ pentru studenți, *Dificultăți ale limbii române (greșeli de scriere și vorbire)* vine în sprijinul tuturor celor care sunt interesați să cultive corect limba română contemporană.

Autoarea

CAPITOLUL I

Câteva norme morfologice

Adjectivul

Adjectivele masculine care au la singular un **i** la finală se scriu la plural nearticulat cu doi **i**, iar la forma articulată cu trei **i**: *cercel argintiu, cercei argintii, argintiii cercei*.

La femininul adjectivelor de tipul *bun, mare, cutaneu*, genitiv-dativul singular nearticulat este identic cu pluralul nearticulat: *note bune, speranțe mari, infecții cutanee, acestei note bune, mari speranțe, infecții cutanee*, iar cel articulat se formează prin adăugarea articolului hotărât **-i** la genitiv-dativul nearticulat: *bunei note, marii speranțe*. De asemenea, femininul adjectivelor terminate în **-iu** la nominativ-acuzativ sg. nearticulat, de tipul *argintiu, pustiu*, genitiv-dativul sg. nearticulat este identic cu pluralul nearticulat: *întinderi pustii, acestei întinderi pustii*, iar cel articulat se formează prin adăugarea articolului hotărât **-i** la nominativ-acuzativul sg. nearticulat: *pustiei întinderi*.

Adjectivul *drag* are la feminin plural forma *dragi*, articulat: *dragile - fete dragi, dragile mele, nu drage, dragele, dar ultimele, nu ultimile*. Forma *dragă* se folosește în adresare, atât pentru feminin, cât și pentru masculin.

La adjectivele terminate în **-uu**, norma actuală recomandă pronunțarea finalei ca hiat: m. sg. *ambiguu*, (-gu-u), f. *ambiguă*, f. pl. *ambigue*, dar m. pl. *ambigui* (-gui).

Câteva adjective (*anumit, diferit, mult, puțin, tot*) au la genitiv-dativ plural desinența pronominală **-or**: *anumitor, multor, puținor, tuturor, diferitor colegi*. Acestea, precum și *destul, divers, felurit, numeros*, pot exprima la plural valoarea de genitiv printr-o construcție cu prepoziția **a**, iar pe cea de dativ, cu prepoziția **la** (*părerile a destui colegi, votul a numeroși parlamentari, părerea a anumiți colegi, a diferite colege; S-au dat premii la numeroși sau anumiți participanți; Am spus la mulți sau destui colegi.*).

Adjectivele invariabile, *asemenea, cumsecade, cogeamite, bej, corai, forte, șic, turcoaz, gri, roz*, printre acestea și adjectivele cu finala **-ce**: *atroce, eficace, motrice, perspicace*, au aceeași formă la toate cazurile, genurile și numerele.

Adverbe și locuțiuni

Norma literară condamnă folosirea lui **ca și** (sau a lui *ca, virgulă*) în loc de **ca** pentru evitarea cacofoniilor, în construcții de tipul **ca și consilier**, care pot fi înlocuite prin construcții directe precum: *a fost numit consilier* sau *l-a luat drept consilier, în calitate de consilier*.

Adverbul *decât* „doar, numai” se folosește numai în construcții negative (*N-am decât o soră*), în timp ce sinonimele sale se întrebuintează în construcții pozitive (*Am doar/numai o soră*). Locuțiunile adverbiale **nu** cunosc categoria numărului; astfel, locuțiunea adverbială! *altă dată* nu are plural. (DOOM, p. 26, alte dăți (în alte împrejurări) -loc. adv.)

Articolul

Articolul hotărât, la nominativ-acuzativ masculin și neutru, singular, este obligatoriu în scris, precum și în vorbirea solemnă, chiar dacă în vorbirea curentă actuală se manifestă tendința de a nu-l mai pronunța; (*pomul, leul, codrul, lucrul*), lipsa articolului este admisă în literatura artistică; în **visu-i** - „în visul său”, **bătrânu-i** așteaptă - „bătrânul îi așteaptă”, când are loc atașarea unei forme verbale „**bătrânu-i** obosit”.

Unele substantive, nume de plante sau animale, sunt numai formal articulate, admițând la această formă și articol nehotărât: *o floarea-soarelui*.

Numele unor dansuri populare, cunoscute în general sub forma articulată hotărât (*hațegana*), pot fi folosite și nearticulat: *La hațegană, pașii sunt ...* și la plural: *au jucat două hațegane*).

La unele substantivele provenite din abrevieri există în prezent tendința de a le folosi nearticulat, ca nume proprii: *!O.N.U. / ONU a decis ...* (nu: *O.N.U.-ul...*).

Norma literară **nu** admite folosirea articolul hotărât proclitic **lui** la genitiv-dativul singular al substantivelor comune feminine: *mamei (nu lui mama)*.

La substantivele și adjectivele care au la finală grupuri consonantice terminate în **l** sau **r**, la plural trebuie făcută distincție în scris între formele nearticulate de tipul *acești/doi/niște/noii membri*, adj. *ochii ei albaștri*, și formele articulate de tipul *toți membrii, albaștrii ei ochi*.

Genitiv-dativul plural articulat al substantivului *ou* este **ouălor (nu ouălelor)**. Articolul posesiv, la feminin singular, este **a** și înaintea genitiv-dativului adjectivului posesiv postpus: *(al) unei prietene a mele (nu ale)*.

Unele nume proprii, mai ales de locuri, pot primi, formal, articol: *Bucureștiul este un oraș foarte vechi.*

Articolul hotărât enclitic (singular și plural) se leagă cu cratimă:

- în împrumuturile a căror finală prezintă deosebiri între scriere și pronunțare: *acquis-ul* [achiul], *!bleu-ul* [blöul], *show-ul* [șoul];

- în împrumuturile care au finale grafice neobișnuite la cuvintele vechi din limba română: *!hippy-ul*, *hippy-i*; **party-ul*; **playboy-ul*, *playboy-i*; **story-ul*.

! Se recomandă atașarea fără cratimă a articolului la împrumuturile care se termină în litere din alfabetul limbii române pronunțate ca în limba română: *boardul* [bordul], *clickul* [clicul], *!week-endul* [uikendul]. La cuvintele greu flexionabile: *pH-ul*, *RATB-ul*, *x-ul*, *11-le*, *10-le*.

Numeralul

Numeralul cardinal *unu* se scrie fără *-l* final, spre deosebire de pronumele nehotărât: *N-au fost aleși doi reprezentanți, ci numai unu*; *Dintre trandafiri, cel mai bine miroseau doi albi și unu roz*, dar *Unul a reușit, celălalt nu*.

Numeralul cardinal „12” și cel ordinal corespunzător trebuie folosite la forma de feminin atunci când se referă la substantive feminine: *ora douăsprezece*, *douăsprezece mii de lei*, *clasa a douăsprezecea* (dar se acceptă și formele de masculin în indicarea datei: *doi|doisprezece|douăzeci și doi mai*).

Norma a acceptat formele *paisprezece*, *șaisprezece*, *șaiszeci* (în loc de *patrusprezece*, *șasesprezece*, *șaseszeci*, care nu mai sunt admise, fiind pedante și pronunțările în tempo rapid pentru numeralesle *cinsprezece* și *cinzeci*).